Ty i ja, ja i ty. Interkulturowa komunikacja jako szansa poznania siebie i innych.

Warsztat opracowany na podstawie Biechele, Padros 2003.

- Czy poniżej przedstawione obiekty są elementami kultury?

Novalis
150 078-2
DIGITAL RECORDING
BACH
Orgelwerke VI
Organ Works VI
Oeuvres pour orgue VI
TON KOOPMAN
Orgel der Kathedrale zu s'Hertogenbosch
Triosonate Nr. 3 BWV 527
Präludium & Fuge
BWV 533 · BWV 547
Allein Gott in der
Höh' sei Ehr' BWV 662

Przepis na potrawę

Obraz Albrechta Dürera

Artykuł w czasopiśmie na temat wpływu turystyki w Alpach na środowisko.

Sprawozdanie na temat atmosfery pracy w jednym z koncernów.

Informacja w czasopiśmie o liczbie miejsc w przedszkolach.

Reklama produktu w TV.

Zmiana definicji pojęcia kultury.

Definicje pojęcia *kultura*

- wszelkie przejawy i elementy życia ludzi,
- produkty,
- reguły,
- czynności związane z ich myśleniem i działaniem (Biechele, Padros 2003: 12, tłum. M.B.).

Kultura – definicja pojęcia ze Słownika Języka Polskiego

- **1. umiejętność obcowania z ludźmi, zachowania się odpowiednio do sytuacji**; kulturalność, ogłada, takt, obycie;
- 2. materialna i umysłowa działalność społeczeństw oraz jej wytwory.

Jak postrzegamy kulturę?

Jak postrzegamy świat?
Kogo widzimy na tym obrazku? (Biechele, Padros 2003: 45).

Betrachten Sie das folgende Bild: Was sehen Sie?

Hill aus: Brocher (1967), 154

Postrzeganie / Percepcja świata –

bardziej kompleksowy przykład

(Biechele, Padros 2003: 44, 136)

Quino (1989)

Quino (1989)

2.

Qui

Eksperyment

- Siadamy w kole i obserwujemy, co widzimy, co czujemy (zapach), co słyszymy.
- Siadamy w kole i spróbujemy skupić uwagę na odczuciach płynących z naszego ciała.
- Siadamy w kole i spróbujemy skupić się na naszych myślach.

Proszę o podzielenie się doznaniami.

Jaki wniosek?

- Chociaż jesteśmy w jednym pomieszczeniu, postrzeganie świata jest u każdej osoby trochę inne (chociaż odbywa się przecież w tym samym kręgu kulturowym).

Indywidualizm doznań.

Proces postrzegania

- Organy zmysłowe nie odzwierciedlają w bezpośredni sposób świata.
- W każdym umyśle zachodzi interpretacja doznań pozyskanych przez organy zmysłowe.
- Ważną rolę odgrywają przy tym minione doświadczenia, które rozegrały się w przestrzeni naszej kultury.

Jaki jest związek pomiędzy postrzeganiem a uczeniem się interkulturowym?

Postrzeganie obcej kultury zawsze dokonuje się na tle własnej kultury.

Sytuacja interkulturowa – komunikacja z przedstawicielem innej kultury

Wyzwanie!

Na lekcji języka obcego rozszerzamy perspektywę postrzegania o perspektywę ludzi z innego kręgu kulturowego.

W jaki sposób?

Omawiając trudne momenty na skrzyżowaniu kultur – perspektywa polska.

- Np. wskazujemy na bardziej swobodne zachowanie uczniów niemieckich, którzy częściej stawiają pytania, bardziej otwarcie wyrażają swoją opinię.
- Wielkość/cena prezentów.

Zwracając uwagę na związki pomiędzy kulturą a językiem.

- *Ausländer – Person mit Migrationshintergrund;*
- *Kinder aus armen Familien – Kinder aus sozial schwachen Familien, Kinder aus bildungsfernen Familien, Elternhäusern, Schichten, Haushalten;*
- *schlechte, gute Schüler – leistungsschwache, leistungsstarke Schüler;*
- *Schüler mit sonderpädagogischem Förderbedarf (dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych).*

Podstawowe znaczenie słowa

- *kawa- napój wytwarzany z ziaren kawowca*

Konotacja

SJP – «dodatkowe, niedefinicyjne treści kojarzone z wyrazem przez użytkowników danego języka»

kawa – napój, którym ludzie się delektują, o pięknym zapachu, kojarzona zazwyczaj z miłymi chwilami. Jak ją chcesz graficznie przedstawić, to zawsze z dymkiem obrazującym zapach itd..

Czy wystarczy tłumaczenie słowa na język ojczysty? Np.: die Wohnung – mieszkanie?

- Czy polski ekwiwalent słowa *Wohnung* w pełni oddaje jego znaczenie?

- Często należy uzupełnić tłumaczenie o dalsze kulturowe informacje np.: rodziny w Niemczech mieszkają zazwyczaj w dużo większych mieszkaniach niż my.

Zwracamy uwagę na związki pomiędzy kulturą a językiem – słowa z życia codziennego

- Zadanie 1 / Gruppenarbeit
- Tworzymy 5 grup. Proszę przedyskutować w grupach, jaką treść kulturową niosą w sobie poniższe słowa. Proszę analizować słowa w odniesieniu do różnych kultur, nie tylko kultury niemieckiej.
    - *kupować*
    - *deser*
    - *małżeństwo*

Także spójniki oraz inne słowa łączące wskazują na zjawiska kulturowe

- Zadanie 2 / Gruppenarbeit
- Proszę przedyskutować w grupach, jaką treść niosą spójniki i inne podkreślone słowa łączące frazy i zdania.

Także struktury językowe pomagają zachować się odpowiednio do przyjętych norm kulturowych.

Könntest du das für mich tun?

Wärest du so nett und würdest du mich bitte begleiten?

Sie sagte, sie besuche mich heute.

W każdej kulturze musimy nauczać, jakie reguły obowiązują osoby prowadzące dialog

- Wszystkie osoby mają prawo do równie częstego włączania się w rozmowę i produkowania równie długich wypowiedzi.
- Każdy ma prawo wypowiedzieć swoją myśl do końca.
- Spróbuj mówić możliwie krótko, gdy inni pragną wziąć udział w rozmowie.
- Druga osoba włącza się, gdy pierwsza osoba sygnalizuje gotowość do zakończenia wypowiedzi Biechele, Padros 2003: 89).

Podumowanie

- Lekcja języka obcego uwrażliwia na zjawiska kulturowe oraz słowa niosące bogatą treść kulturową.
- W ten sposób wspieramy rozwój kompetencji interkulturowej oraz empatii w uczniach.
- Poprzez uwrażliwianie na to, co i jak uczniowie mówią w języku obcym, uwrażliwiamy uczniów także na to, co mówią oni w języku ojczystym.
- Rozwój świadomości interkulturowej pomaga więc także w kontaktach z użytkownikami tego samego języka.

Bibliografia

Biechele, M.; Padros A. (2003)
Didaktik der Landeskunde, München.